

Raport de activitate al Institutului de Economie Agrară pentru anul 2020

1. Institutul. Direcții prioritare. Teme de cercetare

Institutul de Economie Agrară (IEA) este o organizație de cercetare științifică cu personalitate juridică, parte componentă a Institutului Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" (INCE). Activitatea de cercetare a IEA are codul 53 conform clasificării UNESCO și codul 7220 conform clasificării CAEN.

Lucrările de cercetare realizate în anul 2020 în IEA s-au înscris în temele aprobate prin *Planul de cercetare al INCE pentru anul 2020*, elaborat în conformitate cu domeniile strategice și direcțiile prioritare incluse în "Strategia cercetării științifice în Academia Română 2014-2020", în cadrul *Domeniului strategic 6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)*.

Direcția prioritară 6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări; o temă coordonată de IEA, cu **7 lucrări** de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.1.8: Dezvoltarea rurală durabilă a României: tendințe și modele teritoriale (coordonatori dr. Marioara Rusu și dr. Mihai Chițea):

- Marioara Rusu – *Agricultura familială și dezvoltarea rurală durabilă*
- Violeta Florian – *Convergențe strategice și interacțiuni regionale - analize intertextuale*
- Chițea Mihai Alexandru – *Competitivitate teritorială la nivel județean, după tipologia urban-rural*
- Elisabeta Roșu – *Disparități teritoriale județene privind dezvoltarea rurală durabilă în România – considerații teoretice*
- Elena Sima – *Evoluția post-aderare a turismului în spațiul rural: studiu de caz*
- Chițea Lorena Florentina – *Strategii de dezvoltare a gospodăriei rurale*
- Bucur Sorinel Ionel – *Sustenabilitatea zonelor rurale – o abordare prin prisma amprentei ecologice. Studiu de caz: Regiunea Sud-Muntenia*

Direcția prioritară 6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare; două teme coordonate de IEA, cu **10 lucrări** de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.5.11: Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței economice sectoriale (coordonatori dr. Cecilia Alexandri și dr. Iuliana Ionel):

- Cecilia Alexandri, Corina Sâman – *Productivitatea totală a factorilor în agricultură. Factori de influență, tendințe și diferențe regionale*
- Iuliana Ionel – *Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței economice sectoriale, la nivelul sectorului cărnii de porc*
- Mariana Grodea – *Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței economice sectoriale, la nivelul filierei laptelui*
- Cornelia Alboiu – *Productivitatea factorilor și impactul asupra convergenței economice sectoriale, la nivelul filierei legumelor*
- Mihaela Kruzslcika – *Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței economice sectoriale, la nivelul filierei cerealelor*
- Viorica Gavrilă – *Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței la nivelul filierei fructelor*
- Diana-Maria Drigă – *Performanța agriculturii românești și efectele asupra convergenței economice sectoriale*
- Claudiu-Cătălin Munteanu – *Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței economice la nivelul UE-27*

- Mirela-Adriana Rusali – *Convergența economică a sectoarelor de prelucrare alimentară în contextul UE*

Lucrarea de plan în cadrul Temei 6.5.12: Convergența structurală a economiei spațiului rural românesc (coordonatoare dr. Monica-Mihaela Tudor):

- Monica Mihaela Tudor – *Convergența structurală a economiei spațiului rural românesc în profil teritorial*

Direcția prioritară 6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România; trei teme coordonate de IEA, cu **10 lucrări** de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.1: Opțiunile României privind implementarea Politicii Agricole Comune post-2020 și implicațiile acestora la nivel regional (temă pe 3 ani: 2018-2020) (coordonatori dr. Cecilia Alexandri și dr. Lucian Luca):

- Cecilia Alexandri, Lucian Luca, Daniela Giurca – *Provocările Politicii Agricole Comune post-2020 pentru România*
- Dan-Marius Voicilaș – *Politicile agricole și reziliența - cazul exploatațiilor mari din România*
- Anca Marina Izvoranu – *Analiza problematicilor structurale ale agricultorilor sub impactul PAC post-2020*
- Diana-Maria Drigă – *Modelul CAPRI – Structură și caracteristici*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.3: O viziune privind aplicarea bioeconomiei în dezvoltarea sectorului agricol din România – posibile aplicații la nivel local (coordonatori dr. Lucian Luca și dr. Cornelia Alboiu):

- Cornelia Alboiu – *Bioeconomia în spațiul rural - experiențe privind posibilități de implementare*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.7: Politicile de agromediu în sectorul agricol românesc în perioada post-aderare și perspective în cadrul noii PAC (coordonatoare dr. Camelia Gavrilescu):

- Camelia Gavrilescu – *Reziliența sistemului agricol al fermelor mixte în contextul dezvoltării rurale durabile*
- Camelia Toma – *Diagnosticul de agromediu și de eficiență energetică al fermei în diverse areale de compensare a carbonului*
- Corina Dinculescu – *Ariile protejate - componentă a conservării și protejării biodiversității*
- Gheorghe Hurduzeu, Cristian Kevorchian – *Riscurile în agricultura României. Trecerea treptată către sistemul de asigurări pe bază de indici climatici în România*
- Nicole Livia Petculescu – *Siguranța alimentară în contextul crizei COVID-19*

Direcția prioritară 6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice. Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018: o temă coordonată de IEA, cu **o lucrare** de plan.

Lucrarea de plan în cadrul Temei 6.11.3 Cercetări de dezvoltare rurală în România: concepte, metode, evoluții, rezultate (coordonator acad. Păun Ion Otiman):

- Păun Ion Otiman – *Cercetări de dezvoltare rurală în România: concepte, metode, evoluții, rezultate*

2. Resurse umane

În IEA, în anul 2020 și-au desfășurat activitatea un număr de 20 cercetători cu normă întreagă (inclusiv conducerea) și 9 cercetători cu jumătate de normă (în total, echivalent 24,5 posturi cu normă întreagă). Dintre cei 29 de cercetători atestați, 26 sunt doctori, iar 5 au urmat

programe postdoctorale, unul fiind conducător de doctorat. La sfârșitul anului 2020, 2 cercetători urmau programe doctorale.

3. Activitate de formare a tinerilor cercetători

Prof. univ. Gheorghe Hurduzeu este conducător de doctorat în cadrul școlii doctorale "Economie și afaceri internaționale" de la ASE, unde are și norma de bază.

4. Infrastructură de cercetare nouă

Nu e cazul.

5. Rezultatele cercetării desfășurate în anul 2020 (conform anexei)

Sintetic, rezultatele IEA sunt prezentate în anexa raportului, pe baza informațiilor din anexa detaliată, pregătită ca document separat.

6. Realizări excelente obținute în anul 2020

- Cecilia Alexandri, Cornelia Alboiu, Mihaela Kruzslcika, Mirela Rusali, Monica Tudor (coordonatori), *Dezvoltarea durabilă a agriculturii și a spațiului rural din perspectiva Politicii Agricole Comune*, Editura Academiei Române, 2020, ISBN 978-973-27-3263-2
- Cecilia Alexandri, Daniela Giurca, Lucian Luca, Marie-Luce Ghib - L'agriculture en Roumanie, entre transformation et coexistence des modèles (pp. 161-176), în *Le Déméter 2020*, IRIS éditions, 2020
- Otiman P.I., Goșa V., Mateoc-Sîrb Nicoleta, Băneș A., Sălășan C., Feher Andrea, Raicov M., Iucu Zamfira - Cercetări de dezvoltare rurală în România – Sinteze – 1990-2005-2020, Ed. Academiei Române & Ed. ArtPress ISBN 978-973-27-3282-3 ISBN 978-973-108-999-7
- Organizarea a două webinarii cu temele "Provocări pentru securitatea alimentară a României din perspectiva comerțului internațional cu produse agroalimentare" (30 iulie 2020) și "Provocări pentru securitatea alimentară a României din perspectiva lanțului agroalimentar (cazul legumelor)" (15 septembrie 2020), cu scopul de a promova studiul IEA *Sectorul agricol și mediul rural în criza COVID-19: provocarea securității alimentare*
- Implicarea Institutului de Economie Agrară în pregătirea Planului Național Strategic PAC, prin participarea la dezbaterile din cadrul grupurilor de lucru pentru elaborarea PNS organizate de MADR

7. Premii internaționale/naționale, ale Academiei Române obținute de către cercetători

Niciun premiu în 2020.

8. Cooperări științifice naționale și internaționale, inclusiv în cadrul proiectelor (cu menționarea numărului proiectului și a partenerilor); vizitatori din străinătate

Acorduri generale semnate cu institute similare din străinătate:

- Acord de cooperare științifică cu Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, Rep.Moldova (2020-2025);

- Acord de cooperare științifică cu University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja, Serbia (2016-2021);
- Acord de cooperare științifică cu Institute of Agricultural Economics, Belgrad, Serbia (2018-2020);
- Acord de cooperare științifică cu Institute of Agricultural Economics, Sofia, Bulgaria (2016-2020);
- Acord de cooperare științifică cu Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Cernăuți, Ucraina (2016-2021);
- Acord de cooperare științifică cu Odessa National Academy of Food Technologies, Odesa, Ucraina (2019-continuu);
- Acord de cooperare științifică cu Institute of Market Problems and Economic & Ecological Research-National Academy of Sciences of Ukraine, Odesa, Ucraina (2019-continuu);
- Acord de cooperare științifică cu Georgian Technical University din Tbilisi, Georgia (2019-continuu);
- Acord de cooperare științifică cu Research Institute of Agricultural Economics, Budapest, Ungaria (2017-2020);

Colaborări ale IEA în cadrul unor proiecte bilaterale (fără vizitatori, din cauza crizei Covid-19):

- Proiect de cercetare bilateral România-Polonia 2019-2021, cu Institute of Rural and Agricultural Development (IRWIR PAN) al Academiei de Științe a Poloniei, “*Resistance to economic, social, environmental and political risks: comparison of the Polish and Romanian farms*”;
- Proiect de cercetare bilateral România - Republica Moldova 2015-2020, cu Institutul Național de Cercetări Economice Chișinău al Academiei de Științe a Moldovei, „*Economia agroalimentară în România și Republica Moldova – decalaje, evoluții, convergențe*”;
- Proiectul *Productivity and Efficiency in the Romanian and Hungarian Agriculture*, competiție în cadrul “Romanian Academy – Hungarian Academy of Sciences Joint Research Project Proposal”, finanțator Academia Română și Academia Ungară de Științe, durata 2018-2020.

Participări ale cercetătorilor din IEA la proiecte derulate de alte instituții:

- Dan-Marius Voicilaș, membru stakeholder group – Proiectul *Linking Actors, Instruments and Policies through Networks (LIAISON)*, H2020, perioada 2018 - 2022
- Mariana Grodea, expert formator în *Acțiuni pentru transferul de cunoștințe și acțiuni de informare din PNDR 2014-2020*, participare la activitățile din 10 județe
- Dan-Marius Voicilaș, expert în proiectul *Introduction and implementation of Common Market Organization measures* (EuropeAid/139105/DH/SER/MK), perioada 2018-2020
- Iuliana Ionel, expert în proiectul “*Studiu privind identificarea unor scenarii alternative de dezvoltare a incintelor agricole Bistreț și Potelu*”, derulat de Centrul Român de Politici Economice, finanțat de WWF, perioada martie - decembrie 2020

9. Manifestări științifice organizate de IEA, participări ale cercetătorilor în comitete științifice sau cu lucrări la conferințe internaționale și naționale

Organizator principal:

- Sesiunea științifică internațională *Cercetări de economie agrară și dezvoltare rurală* cu tema "Durabilitatea și reziliența sectorului agricol și a spațiului rural în fața actualelor provocări", organizată de IEA în colaborare cu ICEADR București, IRWIR-PAN

Varșovia, KRTK-MTA Budapesta, IMPEER-NASU Odesa, IEA Sofia, IEA Belgrad, și INCE Chișinău, 8 decembrie 2020, on-line, București

- Webinar cu tema "Provocări pentru securitatea alimentară a României din perspectiva comerțului internațional cu produse agroalimentare", 30 iulie 2020, on-line, București
- Webinar cu tema "Provocări pentru securitatea alimentară a României din perspectiva lanțului agroalimentar (cazul legumelor)", 15 septembrie 2020, on-line, București
- Workshop regional cu tema *Viziune la orizont 2040 pentru spațiul rural transilvănean*, SHERPA Project 12 octombrie 2020, organizat on-line
- Workshop regional cu tema *Perspectivă spațiului rural transilvănean pentru următorii 20 de ani*, SHERPA Project 10-11 iunie 2020, organizat on-line
- Workshop cu tema „Sistemul agricol al fermelor mixte din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est a României – Cum va fi în 2030?” (în cadrul proiectului SURE-Farm), organizat de IEA și Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane” Iași, 12-13 martie 2020, Iași, Academia Română, Filiala Iași

Organizator secundar:

- Secțiunea 8: Food safety and security – challenges for agriculture economic development, în cadrul The 7th International Conference – ESPERA 2020 "30 Years of Inspiring Academic Economic Research – From the Transition to Market Economy to the Interlinked Crises of 21st Century", 27 noiembrie 2020
- Simpozionul Științific Internațional cu tema: "Economie Agrară și Dezvoltare Rurală – Realități și perspective pentru România", Ediția a 11-a, 19 noiembrie 2020, organizată de Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală (ICEADR-ASAS), București;
- International Scientific Conference on „Sustainable agriculture and rural development”, organizată de Institute of Agricultural Economics Belgrade, 17-18th, 2020, Belgard, Serbia;
- The Fifth International Scientific Conference “Tourism in function of development of the Republic of Serbia - Tourism and Rural Development”, TISC 2020, University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja, June 4 – 6th 2020;
- Conferința „Implicațiile economice și sociale ale Pandemiei Covid-19: Analize, prognoze și strategii de atenuare a consecințelor”, 23 octombrie 2020, INCE Chișinău, Rep. Moldova
- Conferința “Agriculture and Food Supply: Markets and Policy Reflections”, 27-28 octombrie 2020, Institute of Agricultural Economics, Sofia, Bulgaria
- International seminar "Resilience of European Agricultural systems in times of COVID19: Experience of selected countries", 7 decembrie 2020, IRWIR-PAN, Varșovia, Polonia

10. Granturi/proiecte câștigate în competiții naționale/europene

Proiecte în derulare:

- Titlu proiect: *SURE-Farm Towards SUSTAINABLE and RESILIENT EU FARMING systems*, responsabil IEA (partener) **Camelia Gavrilesco**, H2020, SFS-31-2016, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2017-2021, valoare totală proiect 100 mii euro, din care 25 mii euro pentru 2020;
- Titlu proiect: *LIFT Low – Input Farming and Territories – Integrating Knowledge for Improving Ecosystem based Farming*, H2020, SFS-29-2017, responsabil IEA (partener) **Mihai Chițea**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2018-2022, valoare totală proiect 112 mii euro, din care 29,5 mii euro pentru 2020;

- Titlu proiect: SHERPA Sustainable Hub to Engage into Rural Policies with Actors, H2020, responsabil IEA (parte terță) **Monica-Mihaela Tudor**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2019-2023, valoare totală proiect 70,6 mii euro, din care 14 mii euro pentru 2020;
- Titlu proiect: BIOEASTsUP Advancing Sustainable Circular Bioeconomy in Central and Eastern European countries, H2020, responsabil IEA (partener) **Dan-Marius Voicilaș**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2019-2022, valoare totală proiect 83,8 mii euro, din care 23 mii euro pentru 2020;
- Titlu proiect: MIXED Multi-actor and transdisciplinary development of efficient and resilient farming and agroforestry-systems, H2020, grant 862357, responsabil IEA (partener) **Camelia Gavrilesu**, perioada 2020-2024: valoare totală proiect 167 mii euro, din care 10,4 mii euro pentru 2020;
- Titlu proiect: ADER 18.1.1 – Cercetări privind identificarea potențialului de constituire a unor clustere regionale de economie circulară –studii de caz, responsabil IEA (partener) **Cornelia Alboiu**, organismul finanțator: MADR, perioada 2019-2021, valoare totală proiect 60 mii lei, din care 16 mii lei pentru 2020;
- Titlu proiect: „Raportul pentru evaluarea progresului strategiei naționale pentru programele operaționale implementate în sectorul de fructe și legume precum și a cadrului național de măsuri de protecție a mediului selectate în cadrul programelor operaționale ale organizațiilor de producători în sectorul fructelor și legumelor”, responsabil proiect **Lucian Luca**, organismul finanțator: MADR, perioada august-decembrie 2020, valoare totală proiect 38 mii lei.

Concluzii și propuneri

Deși anul 2020 a fost un an atipic și a pus probleme datorită restricțiilor de natură medicală, la nivelulul Institutului de Economie Agrară putem să remarcăm o serie de evoluții pozitive, în sensul că anumiți indicatori sunt mai buni, comparativ cu cei din 2019 (amintim aici numărul de articole ISI și numărul de citări).

De asemenea, anul 2020 a adus o întărire a colaborării cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, materializată în special prin participarea cercetătorilor din Institut la grupurile de lucru organizate de MADR pentru consultări în procesul de elaborare a Planului Național Strategic din cadrul PAC 2021-2027. De asemenea, IEA a răspuns pe parcursul anului și anumitor solicitări punctuale ale MADR, cum ar fi cea referitoare la prețurile terenurilor agricole (prin Agenția Domeniilor Statului), la modalitatea de acordare a sprijinului pentru distilarea vinului (prin cabinetul Secretarului de Stat responsabil pentru Afaceri Europene) sau tendințele consumului alimentar și ale consumului de produse ecologice (prin Direcția Generală Politici în Industria Alimentară și Comerț).

În ce privește aspectele mai puțin satisfăcătoare din activitatea noastră, aducem în atenție faptul că îngreunarea procesului de angajare a personalului de cercetare, prin anumite proceduri suplimentare în organizarea concursurilor reprezintă un aspect descurajant într-un institut relativ mic, în care fiecare post contează.

Anexa
TABEL cu rezultatele IEA în 2020

	Resurse umane					Formare		Articole publicate					Cărți publicate			Capitole în cărți publicate			Premii		Citări ale lucrărilor anterioare în 2018	Conferințe organizate/Coorganizate	Participări la conferințe	Raportare de interes public
	Cercetători.	Cond. doct.	Dr.	Drd.	Post Doc	Dr. d. îndrumați	Post-doc îndrumați	Reviste ISI străină-tate	Reviste ISI România	Volume ISI Proceedings	Reviste indexate BDI	Alte reviste	în străinătate	EAR	în țară	în străinătate	EAR	în țară	în străinătate	în AR				
Institutul de Economie Agrară	24,5	1	26	2	5	0	0	7	1	10	45	43	1	3	1	6	0	1	0	0	310	6/7	91	14